

EEN LEVEN

IN DE PISTE

door MARIE-THÉRÈSE ROOSEDAAL

RIN EEN TIJD DAT AMUSEMENT INSTANT OP schermpjes verschijnt, houdt het circus weerbarstig stand. „Omdat wij aanraakbaar zijn”, verklaart clown Jofri. Wij gingen drie dagen achter Magic Circus aan. Achter een leven van altijd onderweg zijn. Van Ter Apel tot Terneuzen en terug. „De supermarkt altijd op dezelfde plek is toch oersaai!”

Tussen de eentonige nieuwbouw in Vijfhuizen knalt die blauwe tent eruit: Magic Circus! Daar is de romantiek van slangenmensen, van wolken magnesiumpoeder en zaagsel in de piste, van schetterende trompetten. En van zwerverszielen die altijd onderweg zijn.

Hoogstpersoonlijk verwelkomt circusdirecteur Maurice Veldkamp zijn hooggeëerd publiek: „Laat u betoveren!” Aan de kassa verkoopt de 61-jarige Veldkamp zelf kaartjes, de lichttechnicus bakt poffertjes, clown Jofri draait suikerspinnen. Brenda verkoopt, al rode schmink op wangen en neus, popcorn en

zuurstokken. Geheel in de traditie van Dicky Boltini, die vorige week overleed. Deze Koningin van het Circus deed én haar paardenummer én bemande de kassa.

Zo is het hier Brenda die even later in de piste geiten door een hoepel laat springen. „Slimme dieren. Alleen in de lente wat uh... bokkig.” Om vier uur begint de laatste voorstelling in Vijfhuizen. Al tijdens die 100 minuten verschijnen twee mannen als duveltjes uit doosjes en pakken de buitenboel in. Pietjes Precies. Elk touw, elke haak, elke schroef, elke stoel, moet immers blindelings teruggevonden kunnen worden.

Meteen na de voorstelling krijgen ze versterking van alle artiesten. Het circus is antikapsones en wars van sterallures: aanpakken! Met de hele club breken ze tent en tribunes af. Brenda zingt 'Jingle Bells' in een duet met 'sterke vrouw' Andrea Andreotti. De Roemeense geluidsman, geliefde van de laatste, schatert. Met vereende krachten wordt het tentdoek opgevouwen. Om 7 uur zitten de trailers vol. En zet de stoet van vrachtwagens en caravannetjes zich in beweging. Naar Amsterdam.

Acrobaat Christoph met zijn pincher Magic: „Het circusleven kent geen stress.”

Nostalgie neemt bezit van Veldkamp: „Vroeger hingen de mensen uit de ramen als het circus aankwam. Dat was wat, dan waren er oploopjes. Die romantiek is heel wat minder. Ach, mensen denken ook dat wij elke avond samen aan een lange tafel eten, naast een kampvuur, onder een waslijn met rode sokken. Vergeet dat maar!”

Een oma loopt langs met haar kleinzoon. Verheugd: „Daar zijn ze weer! Mijn hart maakt elk jaar weer een vreugdesprongetje.” Het is half negen in de ochtend. Zittend op de treeplank van zijn caravan,

probeert acrobaat Christoph Muchsel zijn springerige pincherpup in toom te houden. Even later wipt hij met een hoofdbeweging een bolhoed van zijn hoofd, om op de rand op zijn neusbrug te landen. Kunstig blijft die balanceren. Hij herhaalt dat. Keer op keer op keer. Tokkelt dan op zijn gitaar, zingt zacht een melancholiek Sittin' on the dock of the bay.

Plok, plok, plok. Drie witte duifjes landen naast elkaar op het dak van hun hok, een pipowagen die ze delen met Indische loopeenden en de twee geiten. Brenda voert de eenden een maaltje meelwormen. „Ik had een normaal burgerbestaan tot ik verliefd werd op clown Jofri.”

Jofri, artiestennaam voor Patrick Boekschoten, is Nederlands kampioen goochelen en hét gezicht van Magic Circus. „Ik bleef een nachtje bij hem slapen en ben alleen nog thuis geweest om schone kleren te halen. Ze zeggen: als je er een pak suiker en een paar schoenen hebt versleten, zit het circus óf in je bloed óf je maakt dat je wegkomt.” Ze is negentien jaar verder. „Ons werk is ons leven, ons leven is ons werk. Haha, en ik had 'Je bent meteen familie van elkaar' doorge-

„Ikke?” zegt het jongetje dat uitverkoren is als assistent van clown Jofri blij.

„Ikke?” zegt het jongetje dat uitverkoren is als assistent van clown Jofri blij.

leerd voor bejaardenverzorgster.” Met een schuin oog op de circusdirecteur: „Die kennis kan nog van pas komen, Maurice gaat al aardig in die richting.”

De stoïcijnse directeur vertrekt geen spier. Als mentalist is hij een meester in het spel tussen schijn en werkelijkheid. Zo spiegelt hij zijn toehoorders met een stalen gezicht

voor dat hij een afstammeling is van een eeuwenoude Italiaanse circusfamilie. Of dat hij orthodox-Osmeens is. Breda, is het, heel prozaïsch. Oké, met een exotische tak: zijn Indische moeder. Na zijn studie Nederlands was Veldkamp een blauwe maandag journalist bij dagblad De Stem. Hij moest in dienst en toen hij daar uit kwam trok het cir-

cus. „Sinds 1987 heb ik mijn eigen stadscircus.”

Negen uur. Als op een onhoorbaar fluitsignaal komen artiesten, chauffeurs en technici tegelijk uit hun caravannetjes om de tent van 18 bij 27 meter op te bouwen, rekwisieten te plaatsen. Binnen drie uurtjes gepiept.

Afbreken en opbouwen, de artiesten steken de handen uit de mouwen. De Poolse luchtballerina Anna rijdt het orgeltje naar de trailer.

ACHTELOOS

En dan is het repeteren, repeteren, repeteren. Anna Jednorcicz maakt haar spieren los en warm, schiet achteloos in een spagaat op het gras. Ze doet onder andere een adembenemende luchtact in een spiraal. „Zonder net, het publiek

houdt van ge-
vaar!” De Poolse maakt hier haar meisjesdroom waar. „Voor het tweede seizoen.”

De artiesten komen uit alle windstreken, blijven een of meer jaren hangen, of trekken verder. Polen, Italianen, Russen, Roemenen, Oostenrijkers, Duitsers, Chinezen.

„Vaak spreken we een mix van Duits, Engels, Italiaans. Ik ken scheldwoorden in alle talen!” lacht Andrea Andreotti terwijl ze het hang- en sluitwerk checkt waarmee ze straks de nok in wordt gehesen: „Maar we voelen elkaar woordeloos aan en vertrouwen blind op elkaar. Vorig jaar waren er twee Chinese meisjes die uitsluitend Chinees spraken. Maar ze deden hun best om

wat op te steken. Zeiden ze in elke winkel 'dzien dobry'. Pools voor goedemorgen. Ze dachten dat het Nederlands was.”

Oostenrijker Christoph zegt in zijn zangerige Duits: „Het is een rustig bestaan, zonder stress. En dit”, klopt hij op de deur van zijn caravannetje: „Is mijn thuis. In een circus ben je meteen familie van elkaar. Al kun je een seizoen later weer een andere familie hebben. Vorig jaar zat ik in een groep bij een groot circus. Nu heb ik een soloact bij een klein circus.”

Ook clown Jofri kent de grote pistes: „Geef mij maar het kleine stadscircus. Ik kan mijn publiek in de ogen kijken, en wij zijn aanraakbaar.” Neem dat laatste maar letterlijk, in zijn geval. Twee bak-

leven in de piste

DAT A MUSEMENT INSTANT OP schermpjes udt het circus weerbarstig stand. „Omdat wij zijn”, verklaart clown Jofri. Wij gingen drie dag-lagic Circus aan. Achter een leven van altijd on-Van Ter Apel tot Terneuzen en terug. „De super-p dezelfde plek is toch oersaai!”

Nostalgie neemt bezit van Vek-kamp. Vroeger hingen de men-sen uit de ramen als het circus aankwam. Dat was wat, dan wa-ren er oploepjes. Die romantiek is heel wat minder. Ach, mensen denken ook dat wij elke avond sa-men aan een lange tafel eten, naast een kampvuur, onder een waa-ijl met rode sokken. Vergeet dat maar!”
Een oma loopt langs met haar kleinzoen. Verheugd: „Daar zijn

heelprozaïsch. Oké, met een exo-tische tak: zijn Indische moeder. Na zijn studie Nederlands was Vek-kamp een blauwe maandag

Eendenfluisteraar Brenda. Daar gaan de Indische loopeenden, in ganzenpas door de piste.

fietsmoeders vragen ongegeneerd of ze aan zijn buik mogen voelen. Jofri staat het gelaten toe: „Ik ben het gewend. Alle vrouwen willen

voelen of-ie echt is. Nou en of, hij heeft wat gekost.”

Jofri is een circuskind: „Ik sta al vanaf mijn tweede in de piste, mijn

ouders hadden een circus. Mijn vader was fakir, mijn moeder had een act met een chimpansee. Kwamen we ergens aan, ging ik met boeken onder de arm naar de plaatselijke school. Na schooltijd repeteren. Schoolreisjes en verjaarspartijtjes heb ik nooit meegemaakt, maar gemist heb ik ze niet. Ik had overal in het land vriendjes, na een jaar zag ik ze weer terug.”

Een man met nomadenbloed: „Circus is mijn leven. Ik in een rij-tjeshuis met centrale verwarming!? Báh! Ik ben altijd buiten, kou ken ik niet. Als kleuter banjerde ik op blo-

High five, tot volgend jaar! Clown Jofri: „Wij zijn aanraakbaar.”

te voeten en in korte broek door de sneeuw. Werd de Kinderbescher-ming weer opgetrommeld. Mijn va-der balen, want wij werden heel gauw gezien als zigeuners. Hij ha-merde altijd op netheid, daarom hebben wij ook geen waslijntjes buiten.”

Met het oog op ooit, heeft de 37jarige clown een studie hypno-therapie gedaan. Glunderend: „Heb ik uitgetprobeerd op de collega's.

Anna kon niet meer loskomen van de grond!” Dat is voor later, veel la-ter: „Ik moet er niet aan denken dat de supermarkt elke dag op dezelfde plek staat. Nu word ik wakker in Heerenveen en denk ik: o ja, hier is dat winkeltje met die lekkere koe-ken.”

Maurice, zijn vrouw woont in Amsterdam, denkt er net zo over: „Het mooiste van een circus is het altijd onderweg zijn. Altijd denken:

Van de piste naar de popcorn. In de pauze bemant Brenda de snoepkraam.

Van de piste naar de popcorn. In de pauze bemant Brenda de snoepkraam.

waar gaan we morgen ook alweer naar toe. En een publiek dat het snapt, maakt het leuk. Wij willen emoties prikkelen, verbazing, bewondering, een lach uitlokken. Maar soms kijken mensen of ze voor de tv zitten en ver-

geten ze te applaudiseren.”

„Als ouders de hele voorstelling naar hun telefoon turen... Dan kan Christoph op één pink balanceren, maar gebeurt er niks! Als de regen met bakken uit de lucht komt en de tent moet worden afgebroken, is het circusleven trouwens ook een

stuk minder leuk. En helemaal als gemeenten met hun absurde regeltjesdrift komen. Voor alleen een vergunningsaanvraag moest ik laatst al 380 euro neertellen. Dan weer moet de tent stormresistent zijn tot windkracht 10, terwijl ik 'm bij 7 al niet een neerzet. En dan hebben we het nog niet over de wilde dieren. Ooit had ik een olifantenact en kamelen...”

JONGENSROOM

De frustratie van alle circusdi-

recteuren is helder op dit punt. „Als de overheid zo doorgaat blijft er geen stadscircus meer over. Het circus was mijn jongensdroom, het is nu mijn mannennachtmerrie.” Zijn glinsterende ogen weerspreken dat.

De tent stroomt vol. Houten banken op een veld vol madeliefjes. „Hooggeëerd publiek...” Opzwevend is de vrolijke muziek, uptempo paradeert de circusfamilie in koddige blauwwitte streepjespakken de piste in. Brenda doet haar geitennummer. In de coulissen gluurdt Anna door een gordijnkier de tent in. Christoph is gespannen: Ik ben altijd zenuwachtig, soms een beetje, soms veel.” Clown Jofri lacht: „Ik zie het als spelen. Verstop-pertje.”

De sterke vrouw tilt twee mannen tegelijk de lucht in. Andrea, ze kan ook vuurspuwen en in de nok

geeft ze in een hoepel een adembemende luchtballet weg. Anna buitelt door haar spiraal, Brenda dirigeert haar eenden, Christoph jongleert met brandende fakkels, Maurice voorspelt 100% raak wat mensen gaan zeggen.

Met zijn komische nummers en weergaloze goochelacts draagt clown Jofri de voorstelling. Hij poseert gewillig voor tientallen selfies, weet dat hij publieksbezit is: „Daarom is onze trailer strikt privé. Zodra ik mijn neus buiten de deur steek, ook ongeschminkt, ben ik Jofri. Loop ik met Brenda over straat, hoor ik: dat is die clown! Op de Albert Cuypmarkt werd ik laatst zelfs herkend door een bekende Nederlander. Gekker moet het niet worden.”

Laatste voorstelling, het slotaplaus daverd. Acrobaten, clown en directeur doen hun publiek uitgeleide met een high five. En gaan dan als de bliksem inpakken, geven gehoor aan de lokroep van de horizon. Circusdirecteur Maurice raapt een ijspapiertje op. „Al is het niet van ons, we willen hier wel terugkomen. Geen ergernis achterlaten.” Ronkend starten de vrachtwagens, de karavaan trekt verder. Op het

veldje midden in het drukke stadsverkeer gaapt de leegte.

‘Ik in een rijtjeshuis met centrale verwarming!? Báh!’

Add Comment

De Telegraaf 25 Apr 2015 Page T1